

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 2/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av skjutvapenlagen, 44 kap. 11 § strafflagen och 23 § polislagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 28 maj 2003 en proposition med förslag till lagar om ändring av skjutvapenlagen, 44 kap. 11 § strafflagen och 23 § polislagen (RP 5/2003 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Pertti Normia, inrikesministeriet
- avdelningschef Tomi Vuori, inrikesministeriet, gränsbevakningsväsendets stab
- lagstiftningsråd Ilari Hannula, justitieministeriet
- äldre regeringssekreterare Timo Turkki, försvarsministeriet
- överinspektör Tapani Koivumäki, handels- och industriministeriet

- överkonstapel Markku Hakamäki, polisinspektionen i Helsingfors härad
- länspolisöverinspektör Heikki Lausmaa, länsstyrelsen i Södra Finlands län
- kriminalöverinspektör Kimmo Markkula, Centralkriminalpolisen
- publikationschef Klaus Ekman, Jägarnas Centralorganisation
- ordförande Raimo Suominen, Asehistorian Liitto ry
- hedersordförande Heikki Pohjolainen, Suomen Asehistoriallinen Seura ry
- ordförande Runo K. Kurko, Urheilu- ja metsästysaseiden ja -tarvikkeiden vastuulliset maahantuoja ry.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Museiverket
- Reservläisurheiluliitto ry
- Suomen Ampumaurheiluliitto ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i skjutvapenlagen, strafflagen och polislagen. Tack vare de föreslagna ändringarna kan man utan hot om straff lämna över skjutvapen, vapendelar, patroner, särskilt farliga projektiler och sprängämnen som innehåller utan tillstånd till polisen. Ett villkor för befrielsen från hot om straff är att den som innehåller föremålet på eget initiativ gör en anmälan till

polisen om föremålet och överlämnar det till polisen. Syftet är att skapa bättre allmän ordning och säkerhet och att samla in olovliga skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt sprängämnen för staten eller personer med tillstånd att förvärva och inneha dem för att minska risken för våld och olyckor. Meningen är samtidigt att hindra att

olovliga föremål av detta slag hamnar i kriminella händer.

Riksdagens förvaltningsutskott har i sina betänkanden i samband med behandlingen av skjutvapenlagen och ändringar i den framhållit hur viktigt det är att regeringen vidtar åtgärder för att medborgarna skall kunna överlämna olovliga skjutvapen till samhället utan straffrättsliga påföljder och att tillstånd till innehav av skjutvapen kan utverkas i tillräckligt stor utsträckning.

För skjutvapen föreslås ett förfarande som går ut på att vapnets riktiga ägare kan söka tillstånd för dem, försätta dem i varaktigt obrukbart skick eller inom tre månader överlåta dem till någon som har behörigt tillstånd eller, utan ersättning, till staten. Om inget tillstånd söks eller beviljas för skjutvapnet eller om vapnet inte försätts i varaktigt obrukbart skick eller överläts till någon som har behörigt tillstånd eller till staten, säljer polisen vapnet för ägarens räkning på offentlig auktion. Skjutvapen som inte har blivit sålda på auktion övertas av staten. Staten tar di-

rekt över skjutvapen vars ägare inte är känd samt alla olovliga vapendelar, gassprayer, patroner och särskilt farliga projektiler.

I propositionen ingår ett förslag till lag om ändring av den paragraf i strafflagen som gäller sprängämnesbrott. Precis som i fråga om olovligt innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler föreslås att inte heller innehav av sprängämnen i strid med bestämmelser eller föreskrifter skall anses som brott, om innehavaren av sprängämnena på eget initiativ gör en anmälan till polisen om sprängämnena och överlämnar dem till polisen.

I polislagen föreslås bestämmelser som ger polismän rätt att för polisens räkning också ta hand om olovliga sprängämnen som deras innehavare på ovan redovisat sätt överlämnar till polisen. Samtidigt skall innehavarna gå fria från det hot om straff som anges i strafflagen.

De föreslagna lagändringarna avses träda i kraft den 1 oktober 2003.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I propositionen ingår bestämmelser om överlämnande av olovliga skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt sprängämnen utan hot om straff. Huvudprincipen är att i lagen angivna vapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som polisen fått i sin besittning återbördas till den ursprungliga lagliga ägaren, om denne har eller får tillstånd till innehav av dem. Ett skjutvapen kan också göras varaktigt obrukbart, eller deaktiveras. Om skjutvapnets ägare inte har eller får tillstånd till innehav av föremålet och om vapnet inte deaktiveras har ägaren tre månader på sig att söka någon med tillstånd att förvärva vapnet att överlåta det till. Först efter detta säljer lotteri- och vapenförvaltningsenheten vid inrikesministeriets polisavdelning skjutvapnet för ägarens räkning på offentlig auktion. Blir skjutvapnet inte sålt övergår det utan lösen i statens ägo. Ägare till skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projek-

tiler kan också om de så önskar utan ersättning överlåta ett föremål direkt till staten.

När lagförslagen har trätt i kraft är det meningen att polisinsamlingarna i häradena skall verkställa insamlingar i respektive område enligt sina egna planer och tidtabeller. Polisens länsledning samordnar insamlingen i respektive län. Utskottet understryker att polisen aktivt bör gå ut med information om insamlingarna. Lotteri- och vapenförvaltningsenheten vid inrikesministeriets polisavdelning stöder och övervakar insamlingen i hela riket. Den bistås av en särskild arbetsgrupp för vapenamnestioperationen som inrikesministeriets polisavdelning redan har tillsatt för projektet. Polisinsamlingarna i häradena och huvudstaben är vid sidan av lotteri- och vapenförvaltningsenheten företrädare i arbetsgruppen.

När lagförslagen har trätt i kraft tar polisinsamlingarna emot anmälningar från medborgarna om olovliga skjutvapen, vapendelar, patroner

och särskilt farliga projektiler samt sprängämnen. Utskottet understryker att polisen har skyldighet att se till att medborgarna får riktiga anvisningar om förfarandet och om vilka föremål lagens räckvidd omfattar.

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och

lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 10 juni 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Rakel Hiltunen /sd
Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Heli Paasio /sd

Aulis Ranta-Muotio /cent
Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölli /cent
Ahti Vielma /saml
ers. Petri Salo /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.